Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Blaenoriaethau'r Cynllun Gofal Llygaid tan 2018

Awst 2017

ISBN digidol 978 1 78859 214 7 © Hawlfraint y Goron 2017 WG32599

Rhagair

Vaughan Gething AC
Ysgrifennydd y Cabinet ar gyfer Iechyd, Lles a Chwaraeon

Mae'r tair blynedd diwethaf wedi bod yn gyfnod lle mae'r gymuned gofal llygaid gyfan yng Nghymru wedi datblygu a threfnu ei hun yn genedlaethol ac yn lleol.

Gan gydweithio i gyflawni'r un amcanion o hybu iechyd y llygaid, o sgrinio, canfod achosion a monitro gwasanaethau yn y gymuned i ofal mwy arbenigol pan mae angen yn y gymuned, mewn ysbytai ac mewn awdurdodau lleol, a darparu cefnogaeth ar gyfer y rhai sy'n cael diagnosis o olwg gwan a cholli'r golwg.

Mae cynnydd sylweddol wedi'i wneud er mwyn cyflawni'r amcanion sydd wedi'u datgan yn y Cynllun Cyflawni ar gyfer Gofal Iechyd Llygaid (2013), gan fabwysiadu egwyddorion gofal iechyd darbodus a gweithio mewn partneriaeth â GIG Cymru, gwasanaethau cymdeithasol, defnyddwyr gwasanaeth a'r trydydd sector. Nid ydym yn gorffwys ar ein rhwyfau; rydym yn cydnabod bod mwy i'w gyflawni ac nad yw'r cynnydd mewn rhai meysydd wedi bod ar y raddfa yr oeddem wedi'i disgwyl.

Mae darparu gwasanaethau ar gyfer pobl sydd ag iechyd llygaid gwael a phobl sy'n colli'r golwg, a darparu adfer a chefnogaeth barhaus ar eu cyfer, yn parhau'n uchel ar ein hagenda. Mae'r cynllun diwygiedig hwn yn adeiladu ar y gwaith hyd yma ac yn datgan y blaenoriaethau y byddwn yn eu cyflawni hyd at 2018. Mae rhoi sylw i'r diffyg capasiti parhaus er mwyn bodloni'r galw am wasanaethau llygaid mewn ysbytai'n elfen benodol.

Rhaid i fodelau gwasanaeth yn y dyfodol sicrhau ein bod yn defnyddio sgiliau llawn y gweithlu gofal iechyd i leddfu'r pwysau ar wasanaethau mewn ysbytai, gan wneud y defnydd gorau o wasanaethau optometreg cymunedol i wneud hyn. Rhaid i ni sicrhau bod data penodol am ganlyniadau a phrofiad cleifion yn cael eu casglu gan GIG Cymru a bod y gweithlu offthalmig cyfan yn cael mynediad at brosesau adolygu cymheiriaid y dyfodol, a'r cyfan er mwyn gwella canlyniadau a phrofiad cleifion o ofal a chefnogaeth.

Mae argymhellion y Cynllun Cyflawni wedi cael eu blaenoriaethu i ystyried yr heriau sydd o'n blaen a'r cynlluniau trawsbynciol eraill fel y Cynllun Gofal Sylfaenol, y Cynllun Gofal Wedi'i Gynllunio Offthalmig, y Cynllun Cyflawni Iechyd Meddwl, Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 a Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2016, y Safonau Iechyd a Gofal, 2015 a'r Cynllun Cyflawni Ansawdd.

Rydym yn disgwyl mwy o sylw i'r amcanion cytunedig a chyflawni'n gynt er mwyn sicrhau ein bod yn eu gweithredu. Mae angen arweinyddiaeth gadarn ar gyfer hyn yn llawer o'n gwasanaethau, er mwyn gwneud y newidiadau angenrheidiol.

Os byddwn yn parhau i gydweithredu ar draws y gymuned iechyd llygaid a gofal cymdeithasol gyfan, caiff y blaenoriaethau hyn eu cyflawni. Byddwn yn sicrhau gwasanaethau a chefnogaeth effeithiol o ansawdd uchel i bob dinesydd ledled Cymru.

Beth sydd wedi'i gyflawni hyd yma?

Dyma 5 mlynedd cyntaf y Cynllun Cyflawni ar gyfer Gofal Iechyd Llygaid ac mae Llywodraeth Cymru a'i phartneriaid wedi bod yn rhagweithiol wrth ymgymryd â'r hyn sydd wedi'i gyflawni eisoes drwy weithredu argymhellion y Cynllun Cyflawni. Dyma'r llwyddiannau allweddol:

- Sefydlu Bwrdd Llywio Gofal Iechyd Llygaid Cenedlaethol Cymru, Grwpiau Cydweithredol lleol ar gyfer Gofal Iechyd Llygaid a Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol, gydag ymgysylltu â rhanddeiliaid o bob sector a'r arweinyddiaeth Weithredol. Mae hyn wedi galluogi datblygu a darparu gwasanaethau'n gydweithredol ac yn integredig i bobl, a gwella eu profiad.
- Datblygu cynghorwyr optometrig gofal sylfaenol ar gyfer byrddau iechyd, i helpu gyda datblygu llwybrau gofal. Mae hyn wedi sicrhau'r defnydd gorau posib gan gleifion o'r practis optometrig cymunedol a gofal a ddarperir yn nes at eu cartref.
- Rydym wedi cydweithio â phartneriaid yn y trydydd sector i gyflwyno ymgyrchoedd i godi ymwybyddiaeth o Wasanaethau Gofal Llygaid Cymru. Mae hyn wedi creu mwy o ymwybyddiaeth ymhlith y cyhoedd o bwysigrwydd gofal llygaid a sut dylai pobl chwilio am gymorth a chefnogaeth os oes ganddynt broblem.
- Mae ardystio nam ar y golwg a nam difrifol ar y golwg yn fesur canlyniad gan GIG Cymru yn awr. Bydd adolygu'r ffurflen a'r broses ar gyfer Ardystio Nam ar y Golwg, i'w gwneud yn gadarnach, yn annog cofrestru, dros amser, a chasglu data fel sail i gynllunio gwasanaethau yn y dyfodol.
- Datblygu a gweithredu'r sicrwydd ansawdd allanol cenedlaethol ar gyfer WHC (2015) 11 Llwybr Golwg Plant Cymru. Mae hyn wedi galluogi i bob plentyn 4- 5 oed gael prawf sgrinio golwg. Hefyd, mae manyleb ar gyfer gwasanaeth i sicrhau bod plant ag anghenion addysgol arbennig yn cael cynnig prawf golwg blynyddol yn yr ysgol wedi'i chytuno.
- Mae hyfforddiant wedi cael ei roi i fferyllwyr, nyrsys practis, Meddygon Teulu a derbynyddion ar y llwybrau cyfeirio a chymhwysedd ar gyfer gwasanaethau gofal llygaid sylfaenol ledled Cymru. Mae hyn wedi codi ymwybyddiaeth o Wasanaeth Gofal Llygaid Cymru a gwell atgyfeirio i gleifion gael mynediad at wasanaethau'n fwy prydlon.
- Rydym wedi cydweithio i adolygu gwasanaeth Archwiliadau Iechyd Llygaid Cymru (EHEW), i alluogi optometryddion i wella ansawdd yr atgyfeirio a galluogi rhyddhau cleifion risg isel o ysbytai i ofal sylfaenol. Mae mwy o arferion optometreg wedi'u harchredu gan EHEW yn awr – gan gynnig gwasanaethau gofal sylfaenol gyda'r ansawdd wedi'i sicrhau.
- Rydym wedi datblygu a gweithredu llwybr cataract cenedlaethol, sy'n cynnwys gofal ar ôl llawdriniaeth gan optometryddion yn y gymuned. Mae'r Ffocws ar lwybr cataract Offthalmoleg yn defnyddio effeithlonrwydd y gwasanaeth EHEW drwy ddileu o'r llwybrau presennol elfennau nad ydynt o lawer o werth neu sy'n dyblygu darpariaeth. Mae hyn wedi gwella profiad y claf drwy ddarparu gofal yn nes at ei gartref.
- Mae Canolfannau Trin Diagnostig Offthalmoleg wedi cael eu sefydlu ar gyfer glawcoma ym mhob bwrdd iechyd, i leihau'r pwysau mewn gofal eilaidd, gan ryddhau adnoddau ychwanegol i drin achosion risg uchel dilynol a defnyddio sgiliau nyrsys, orthoptyddion ac optometryddion. Mae hyn wedi gwella'r gofal a sicrhau bod cleifion yn cael gofal prydlonach.
- Mae modelau braenaru newydd ar droed mewn byrddau iechyd dethol i asesu am ddirywiad macwlaidd sy'n gysylltiedig â henaint, a'i drin a/neu ei fonitro yn nes at gartrefi pobl. Bydd y rhain yn cael eu gwerthuso gan adrodd yn ôl erbyn diwedd 2017, fel bod posib rhannu'r dysgu i ddatblygu modelau effeithiol ledled Cymru.

- Rydym wedi gweithio gyda grŵp y cynllun cyflawni diabetes cenedlaethol er mwyn sicrhau bod sgrinio retina'r llygaid ar gyfer cleifion diabetig yn cael ei hybu a'i fonitro. Mae hyn wedi gwella'r gofal a sicrhau bod cleifion yn cael gofal prydlonach.
- Lansiad y Rhaglen Gofal Wedi'i Gynllunio a chyhoeddiad y Cynllun Gofal Wedi'i Gynllunio Offthalmig i ganolbwyntio ar fodelu galw a chapasiti. Bydd hyn yn galluogi gwasanaethau gofal llygaid cynaliadwy ac yn gwella'r profiad i'r claf.
- Mae mwy na 90% o'r practisau optometreg wedi cael eu cysylltu â rhwydwaith TG GIG Cymru, a fydd yn galluogi cyswllt â gwasanaethau gofal llygaid mewn ysbytai. Hefyd, bydd y gwaith yn parhau ar ddatblygu cofnod claf electronig i sicrhau bod pobl yn cael eu cyfeirio'n brydlonach ar gyfer triniaeth. Mae'r rhain yn elfennau pwysig o welliannau TG a fydd yn gwella gofal a rennir ac yn sicrhau mynediad prydlonach at ofal i gleifion rhwng gwasanaethau ysbyty a chymunedol.

1. Y blaenoriaethau hyd at 2018

Er mwyn gweithredu'n gynt, rydym yn datgan yn glir y 10 blaenoriaeth y byddwn yn eu cyflawni hyd at a thrwodd i 2018. Mae hyn yn adeiladu ar waith cynharach ac yn rhoi mwy o ffocws ar themâu allweddol y Cynllun Cyflawni Gofal Llygaid.

O dan y thema blaenoriaeth o godi ymwybyddiaeth o iechyd llygaid a'r angen am brofion rheolaidd ar y golwg, byddwn yn gwneud y canlynol:

1. Gweithio gydag Iechyd Cyhoeddus Cymru a phartneriaid eraill, gan gynnwys y trydydd sector, i ddatblygu cynllun i godi ymwybyddiaeth o iechyd llygaid a'r angen am brofion rheolaidd ar y golwg er mwyn canfod ac atal colli'r golwg, yn enwedig i grwpiau o bobl sydd â risg uchel o glefyd y llygaid.

O dan y thema blaenoriaeth canfod iechyd gwael y llygaid a phroblemau golwg yn gynnar, wedi'i thargedu at bobl sy'n wynebu risg, byddwn yn gwneud y canlynol:

2. Darparu gwasanaeth sgrinio golwg safonol i blant mewn ysgolion prif ffrwd pan maent yn dod i'r ysgol am y tro cyntaf a gwasanaeth sy'n darparu prawf golwg blynyddol i blant ag anghenion addysgol arbennig mewn ysgolion.
3. Gweithio gyda phartneriaid allweddol, gan gynnwys clystyrau gofal sylfaenol, i sicrhau bod gofal llygaid o ansawdd da'n cael ei ddarparu i bobl hŷn fregus, y rhai â dementia ac i bobl mewn cartrefi gofal a gofal preswyl.
4. Sicrhau bod yr holl optometryddion sy'n ymarfer yng Nghymru'n darparu gwasanaeth uwch Archwiliadau Iechyd Llygaid Cymru i alluogi mwy o bobl i gael eu rheoli'n agos at eu cartrefi..
5. Gweithio gyda Chyfarwyddwyr Meddygol a chleifion i adolygu targedau ar gyfer gwasanaethau offthalmoleg mewn ysbytai, i gynnwys mesurau ar gyfer yr holl gleifion (newydd a dilynol) yn seiliedig ar angen clinigol a risg o golli golwg na ellir ei adfer.
6. Cefnogi gweithio'n integredig ac yn effeithlon a gwella'r drefn o gyfathrebu gwybodaeth yn ddiogel drwy ehangu'r atgyfeirio optometrig electronig a'i flaenoriaethu mewn ysbytai ledled Cymru, gan ddechrau o fis Ionawr 2017 ymlaen. Ochr yn ochr â hyn, byddwn yn gwerthuso'r opsiynau ar gyfer Cofnod Claf Electronig er mwyn ehangu ledled Cymru.
7. Rhoi camau gweithredu blaenoriaeth y Cynllun Gofal Wedi'i Gynllunio Offthalmig ar waith, gan gynnwys yr archwiliad cataract cenedlaethol.
8. Datblygu cynlluniau gweithlu a datgan anghenion i gefnogi safonau da o ofal a sicrhau bod addysg a hyfforddiant ar gael i gefnogi datblygiadau mewn gofal llygaid yn genedlaethol ledled Cymru; datblygu timau amlddisgyblaethol a gofal yn nes at gartrefi pobl.
9. Gweithio i sicrhau bod pawb sydd â hawl yn cael cynnig ardystiad fel unigolion â nam ar y golwg.

10. Gweithio gydag awdurdodau lleol a Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol i gefnogi gweithredu Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 mewn perthynas â nam ar y golwg; yn allweddol i hyn mae darparu gwasanaethau adfer a chymhwyso ym mhob awdurdod, i atal colli annibyniaeth a symudedd, ac i atal codymau, iselder ac achosion o fod yn ynysig mewn pobl sy'n colli'r golwg/â nam ar y golwg.

Drwy roi sylw penodol i atal, canfod y rhai sy'n wynebu'r risg fwyaf o broblemau gyda'r golwg, a darparu triniaeth brydlon, mae disgwyl y bydd grwpiau cyflawni iechyd llygaid y byrddau iechyd yn canolbwyntio ar y 10 blaenoriaeth allweddol i wneud newid mawr mewn gwasanaethau iechyd llygaid. Mae'r themâu hyn yn cefnogi egwyddorion gofal iechyd darbodus:

- Cyflawni iechyd a lles gyda'r cyhoedd, cleifion a gweithwyr proffesiynol fel partneriaid cyfartal drwy gynhyrchu ar y cyd
- Gofalu am y rhai sydd â'r angen iechyd mwyaf yn gyntaf, gan wneud y defnydd mwyaf effeithiol o'r holl sgiliau ac adnoddau
- Gwneud dim ond beth sydd ei angen, dim mwy, dim llai; a gwneud dim niwed
- Lleihau'r amrywiadau amhriodol gan ddefnyddio arferion seiliedig ar dystiolaeth yn gyson ac yn dryloyw.

Mae Bwrdd y Cynllun Cyflawni Diabetes wedi datgan dau argymhelliad o'r Cynllun Cyflawni (2016) y byddant yn parhau i roi blaenoriaeath iddynt. Bydd y gymuned gofal iechyd llygaid yn helpu â'r gwaith gyda hwy a phartneriaid eraill, gan gynnwys defnyddwyr gwasanaeth a'r trydydd sector, i roi'r ddau gam gweithredu yma ar waith:

- Codi ymwybyddiaeth o'r angen am sgrinio diabetig rheolaidd ymhlith grwpiau risg uchel; a
- Darparu triniaeth offthalmig brydlon ac effeithiol i bobl â chlefyd llygaid diabetig.

Fel rhan o'r gwaith sy'n cael ei arwain gan Fwrdd Llywio Gofal Iechyd Llygaid Cenedlaethol Cymru a'r Bwrdd Gofal Wedi'i Gynllunio Offthalmig, bydd y sylw ar gyflawni'r camau gweithredu y tynnwyd sylw atynt yn Adroddiad y Cyngor Iechyd Cymunedol a gyhoeddwyd yn 2016 ac adroddiad Arolygiaeth Iechyd Cymru a gyhoeddwyd yn 2017. Os oes angen camau gweithredu ychwanegol, bydd y grwpiau hyn yn darparu ymateb ar y cyd ynghylch ymgorffori'r rheini yn y cynlluniau gweithredu presennol. Bydd grwpiau cyflawni iechyd llygaid y byrddau iechyd yn gyfrifol am ddatblygu cynlluniau gweithredu i ddod â'r holl welliannau iechyd llygaid at ei gilydd yn un cynllun gweithredu cyffredinol y byddant yn gyfrifol am ei fonitro.

Cynllun Cyflawni Iechyd y Llygaid 2017-2018 – Camau Gweithredu Allweddol ar gyfer eu Cyflawni

Cam Gweithredu	Sut?	Arweinydd	Gweithredir Gan	Y Cynnydd Yn Cael Ei Fonitro Gan	Pryd?
Gweithio gydag Iechyd Cyhoeddus Cymru a phartneriaid eraill, gan gynnwys y trydydd sector, i ddatblygu cynllun i godi ymwybyddiaeth o iechyd llygaid a'r angen am brofion rheolaidd ar y golwg er mwyn canfod ac atal colli'r golwg, yn enwedig i grwpiau o bobl sydd â risg uchel o glefyd y llygaid.	Camau Gweithredu yng nghynllun tymor canolig canolraddol Iechyd Cyhoeddus Cymru. Cynllun ar gyfer cyflawni camau gweithredu iechyd y cyhoedd yn ei le.	Iechyd Cyhoeddus Cymru	Grwpiau Cydweithredol Gofal Llygaid y Byrddau Iechyd ac arweinydd iechyd cyhoeddus Nyrsys Ysgol Orthoptyddion Optometryddion Optometreg Cymru Trydydd Sector Tîm Cyfathrebu Llywodraeth Cymru.	Bwrdd Llywio Gofal Llygaid	Cynllun wedi'i gytuno erbyn mis Ebrill 2017
Darparu gwasanaeth sgrinio golwg safonol i blant mewn ysgolion prif ffrwd pan maent yn dod i'r ysgol am y tro cyntaf a gwasanaeth sy'n darparu prawf golwg blynyddol i blant ag anghenion addysgol arbennig mewn ysgolion.	Adrodd yn ôl ar adolygiad sicrwydd ansawdd 2015-16 o sgrinio a gwneud gwelliannau 2016-17. Ceisio ffynhonnell gyllid ar gyfer arweinydd prosiect anghenion addysgol arbennig.	Grŵp Cynghori Golwg Plant	Grwpiau Cydweithredol Gofal Llygaid y Byrddau Iechyd Nyrsys Ysgol Orthoptyddion Optometryddion Optegwyr Cymwysedig Awdurdodau Lleol.	Bwrdd Llywio Gofal Llygaid	Adroddiad Sgrinio cyntaf erbyn mis Ebrill 2017 Ail adroddiad sgrinio erbyn mis Ebrill 2018

Cam Gweithredu	Sut?	Arweinydd	Gweithredir Gan	Y Cynnydd Yn Cael Ei Fonitro Gan	Pryd?
Gweithio gyda phartneriaid allweddol, gan gynnwys clystyrau gofal sylfaenol, i sicrhau bod gofal llygaid o ansawdd da'n cael ei ddarparu i bobl hŷn fregus, y rhai â dementia ac i bobl mewn cartrefi gofal a gofal preswyl.	Sefydlu grŵp gorchwyl a gorffen i ddatblygu cynllun.	Cadeirydd y grŵp gorchwyl a gorffen	Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru y Comisiynydd Pobl Hŷn Optometryddion Optometreg Cymru Bwrdd Gofal Wedi'i Gynllunio Offthalmig Byrddau Iechyd Clystyrau.	Bwrdd Llywio Gofal Llygaid Pwyllgor Optometreg Cymru	Cynllun wedi'i lansio
Sicrhau bod yr holl optometryddion sy'n ymarfer yng Nghymru'n darparu gwasanaeth uwch Archwiliadau Iechyd Llygaid Cymru i alluogi mwy o bobl i gael eu rheoli'n agos at eu cartrefi.	Cam gweithredu yng nghynlluniau tymor canolig integredig byrddau iechyd i ddarparu hyfforddiant a chefnogaeth. Newid llwybrau atgyfeirio.	Cyd-bwyllgor Archwiliadau Iechyd Llygaid Cymru	Byrddau Iechyd Cynghorwyr Optometrig ac Arweinwyr Gofal Sylfaenol Arweinydd Clinigol Gwasanaeth Archwiliadau Iechyd Llygaid Cymru Bwrdd Gofal Wedi'i Gynllunio Offthalmig Optometreg Cymru.	Bwrdd Llywio Gofal Llygaid Pwyllgor Optometreg Cymru	Yng nghynlluniau tymor canolig canolraddol 2017-18 y byrddau iechyd Yr holl arferion wedi'u hachredu ym mis Ebrill 2018

Cam Gweithredu	Sut?	Arweinydd	Gweithredir Gan	Y Cynnydd Yn Cael Ei Fonitro Gan	Pryd?
Gweithio gyda Chyfarwyddwyr Meddygol a chleifion i adolygu targedau ar gyfer gwasanaethau offthalmoleg mewn ysbytai i gynnwys mesurau ar gyfer yr holl gleifion (newydd a dilynol) yn seiliedig ar angen clinigol a risg o golli golwg na ellir ei adfer.	Grŵp gorchwyl a gorffen wedi'i sefydlu. Argymhellion i'r Bwrdd Llywio Gofal Llygaid.	Cadeirydd y grŵp gorchwyl a gorffen	Cyfarwyddwyr Meddygol Bwrdd Gofal Wedi'i Gynllunio Offthalmig Tîm Cyflawni Llywodraeth Cymru Rheolwyr byrddau iechyd Grwpiau Cleifion Trydydd Sector.	Bwrdd Llywio Gofal Llygaid	Grŵp gorchwyl a gorffen i adrodd i Ysgrifennydd y Cabinet erbyn mis Ebrill 2017 Adroddiad i'r Bwrdd Llywio Gofal Llygaid ym mis Mai 2017
Cefnogi gweithio'n integredig ac yn effeithlon a gwella'r drefn o gyfathrebu gwybodaeth yn ddiogel drwy ehangu'r atgyfeirio optometrig electronig a'i flaenoriaethu mewn ysbytai ledled Cymru, gan ddechrau o fis Ionawr 2017 ymlaen. Gwerthuso'r opsiynau ar gyfer cofnod claf electronig ledled Cymru erbyn mis Mawrth 2017, gyda'r bwriad o'i ehangu ledled Cymru.	Cwblhau atgyfeirio electronig peilot a system atgyfeirio cleifion. Cais am ehangu ledled Cymru drwy gyfrwng Cronfa Dechnoleg Llywodraeth Cymru. Cam gweithredu yng nghynlluniau tymor canolig canolraddol y byrddau iechyd a Gwasanaeth Gwybodeg Cenedlaethol Cymru. Cynnwys y proffesiwn optometreg ac arweinwyr TG y byrddau iechyd i weithio gyda chlinigau llygaid ysbytai.	Gwasanaeth Gwybodeg Cenedlaethol Cymru Arweinwyr TG y Byrddau Iechyd Grwpiau Cydweithredol Gofal Llygaid Bwrdd Gofal Wedi'i Gynllunio Offthalmig	Bwrdd Rheoli Gwybodeg Cenedlaethol Gwasanaeth Gwybodeg Cenedlaethol Cymru Bwrdd Gofal Wedi'i Gynllunio Offthalmig Cyfarwyddwyr Gofal Sylfaenol Optometreg Cymru.	Bwrdd Llywio Gofal Llygaid Grwpiau Cydweithredol Gofal Llygaid y Byrddau Iechyd	Datblygu achos busnes erbyn mis Ebrill 2017 Cynlluniau peilot gofal sylfaenol wedi'u cwblhau erbyn mis Ebrill 2017 Cynlluniau Tymor Canolig Canolraddol y Gwasanaeth Gwybodeg Cenedlaethol Cymru a'r Byrddau Iechyd 2017-18

Cam Gweithredu	Sut?	Arweinydd	Gweithredir Gan	Y Cynnydd Yn Cael Ei Fonitro Gan	Pryd?
Rhoi camau gweithredu blaenoriaeth y Cynllun Gofal Wedi'i Gynllunio Offthalmig ar waith, gan gynnwys yr archwiliad cataract cenedlaethol.	Cam gweithredu yng Nghynlluniau Tymor Canolig Canolraddol y byrddau iechyd. Byrddau iechyd i gasglu, adrodd a monitro ar gapasiti a galw. Ymestyn y defnydd o ganolfannau triniaeth diagnostig Offthalmig ar gyfer glawcoma. Rhyddhau Triniaethau Gorbwysedd Ocwlar ac Amheuaeth o Gataractau i wasanaeth EHEW. Gweithio i wella cyfradd drosi cataractau – anelu at 80% ar gyfer cataractau oedolion Gweithio i sicrhau bod yr atgyfeiriadau optometreg ar gyfer cataractau'n cynnwys yr holl wybodaeth briodol ac angenrheidiol	Bwrdd Gofal Wedi'i Gynllunio Offthalmig Cymru	Bwrdd Gofal Wedi'i Gynllunio Offthalmig Cymru Grwpiau Cydweithredol Gofal Llygaid y Byrddau Iechyd Cyfarwyddwyr Meddygol Offthalmolegwyr Nyrsys Offthalmig Orthoptyddion Optometryddion.	Bwrdd Gofal Wedi'i Gynllunio Offthalmig Cymru	Cynlluniau Tymor Canolig Canolraddol Byrddau Iechyd 2017-18 Capasiti triniaeth, newydd a dilynol ar gael i fodloni'r galw erbyn mis Ebrill 2018

Cam Gweithredu	Sut?	Arweinydd	Gweithredir Gan	Y Cynnydd Yn Cael Ei Fonitro Gan	Pryd?
	80% o'r gwasanaeth dilynol ar ôl llawdriniaeth cataract gan wasanaeth EHEW. Datblygu gwasanaethau wAMD cynaliadwy gan ddefnyddio ymarferwyr anfeddygol a gwasanaethau cymunedol.				
Datblygu cynlluniau gweithlu a datgan anghenion hyfforddi i ddarparu timau amlddisgyblaethol a arweinir gan offthalmoleg a gofal yn nes at gartrefi pobl, mewn gofal sylfaenol, lle mae'n ddiogel gwneud hynny.	Bwrdd Llywio Gofal Llygaid – Datblygu a chytuno ar Gynllun Cyffredinol. Y Byrddau Iechyd i ystyried a rhoi cynlluniau yn eu lle yn y Cynlluniau Tymor Canolig Canolraddol.	Byrddau Iechyd	Grwpiau Gofal Llygaid Y Coleg Nyrsio Brenhinol Orthoptyddion Prydain ac Iwerddon Coleg Brenhinol yr Offthalmolegwyr Optometreg Cymru Offthalmolegwyr Nyrsys Optometryddion Orthoptyddion Gwasanaethau Gweithlu, Addysg a Datblygiad.	Bwrdd Llywio Gofal Llygaid	Cynllun wedi'i gymeradwyo – Bwrdd Llywio Gofal Llygaid Mai 2017 Cynlluniau Tymor Canolig Canolraddol y Byrddau Iechyd 2017-18

Cam Gweithredu	Sut?	Arweinydd	Gweithredir Gan	Y Cynnydd Yn Cael Ei Fonitro Gan	Pryd?
Gweithio i sicrhau bod pawb sydd â hawl yn cael cynnig ardystiad fel unigolion â nam ar y golwg.	Lansio Ardystiad newydd i Nam ar y Golwg. Sicrhau bod unrhyw anghenion hyfforddi'n cael eu hadnabod a'u bodloni. Offthalmolegwyr i ystyried fel rhan o'u diwrnod hyfforddi. Trydydd Sector a Swyddogion Cyswllt Gofal Llygaid i gefnogi.	Arweinwyr Clinigol Offthalmoleg	Timau amlddisgyblaethol y Byrddau Iechyd Trydydd Sector a Swyddogion Cyswllt Clinigau Llygaid Gwasanaethau Cymdeithasol Grwpiau Gofal Llygaid Offthalmolegwyr.	Bwrdd Llywio Gofal Llygaid	Ebrill 2017

Cam Gweithredu	Sut?	Arweinydd	Gweithredir Gan	Y Cynnydd Yn Cael Ei Fonitro Gan	Pryd?
Gweithio gyda Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol ac Awdurdodau Lleol i gefnogi gweithredu Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Yn allweddol i hyn mae darparu gwasanaethau adfer a chymhwyso ym mhob awdurdod i atal colli annibyniaeth a symudedd, ac i atal codymau, iselder ac achosion o fod yn ynysig mewn pobl sy'n colli'r golwg/â nam ar y golwg.	Datblygu adnodd o wybodaeth am anghenion. Datblygu adnodd o wybodaeth a gwasanaethau. Dosbarthu.	Grŵp Cynghori'r Gwasanaeth Golwg Gwan	Awdurdodau Lleol Byrddau Partneriaeth Lleol Asiantaeth Gwella Gwasanaethau Cymdeithasol Trydydd Sector.	Bwrdd Llywio Gofal Llygaid	Papur i Fwrdd Llywio Hydref 2017 Dosbarthu 2017-18 Cynlluniau Adolygu Ebrill 2018